

csúcsszerve volt. Tagjai: az öt kollégiumi elnök, valamint Norvégia és a „hercegségek” helytartója.

Képes György szerint így elmondható, hogy a hatalom mindig egységes, és az adott állam centralizálására törekszik (ezt szolgálja a központi közigazgatás), a törvényhozás, az adott államra jellemző keretek között ugyan, de az uralkodó kizárólagos joga, a végrehajtást pedig az uralkodó által kinevezett, neki felelős hivatalnokok végzik. Az igazságszolgáltatást a legtöbb esetben az állam monopolizálja, így bár szakmailag elkülönül, mégis a központi igazgatás egy szervének tekinthető.

A két előadást élénk vita követte, s bár a résztvevők véleményében voltak kisebb-nagyobb eltérések, a szimpózium fő gondolataiban egyetértettek, így abban, hogy az elméleti síkon megalkotott abszolutizmus-fogalom a gyakorlati példákat figyelembe véve nem alkalmazható teljes bizonyossággal, mivel még az abszolút berendezkedésű monarchiák is korlátozták uralkodóik hatalmát. A nézetek újabb egyeztetésére, ütköztetésére és a téma további kibontására egy reménybeli új konferencia ad majd lehetőséget.

Vincze Nóra – Völler Viktória

- **2009. november 3-án**, a Politikátörténelmi Intézet konferenciatermében emlékkonferenciát rendeztek a *100 éve született Révész András, a magyarországi szociáldemokrata mozgalom kiemelkedő személyisége* tiszteletére. Előadók: Hajdu Tibor és Feitl István, felkért hozzászólók: Révész T. Mihály és Hanti Vilmos.

- **2009. november 4-én**, Zalaegerszegen, a Kvártélyház udvarán felavatták *Degré Alajos* jogtudós, levéltár-igazgató, a város díszpolgára születésének 100. évfordulója alkalmából állított szobrot. Farkas Ferenc szobrászművész alkotását. Köszöntőt mondott Dr. Mezey Barna, az ELTE ÁJK tanszékvezető egyetemi tanára és Dr. Gecevényi Lajos, a Magyar Országos Levéltár főigazgatója, az avatóbeszédet Dr. Gyimesi Endre polgármester tartotta.

- **2009. november 6–7-én**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Filozófia Tanszéke, a pannonhalmi Békés Gellért Ökumenikus Intézet (BGÖI) és a Goldziher Intézet a Vallásközi Párbeszédért *Vallási élmény, tapasztalat és megértés jogtudományi, bölcséleti és teológiai szempontból* címmel tudományos konferenciát rendezett az ELTE ÁJK dísztermében. A szervezőbizottság tagja volt Bakos Gergely, Bányai Ferenc, Nagypál Szabolcs, Sárkány Péter és Verebics Petra. A konferenciára több egyetemről jelentkeztek egyetemi tanárok, illetve tudományos intézetek és tudós társaságok kutatói, a díszterem mindkét napon megtelt. Több jogtörténelmi vonatkozású előadás is elhangzott: Frivaldszky János a jogtudomány és a szentháromságos istenkép késő középkori történelmi kapcsolatáról beszélt; Moór Valéria a keresztény ideológiának a török időkben propagandaként használt elemeivel foglalkozott; Sárközy Miklós a szunnita iszlámnak a síita Iránban való jogi megítélését követte nyomon történetileg. Az előadók a vallási élmények jogi megítélésének történelmi változásait három vallás szempontjából is áttekintették: Ujházi Lóránd a csoda jogi igazolásának alakulását ismertette a boldoggá és szentté avatási eljárásokban; Fináli Gábor a vallási élmények és a zsidó jog történelmi viszonyát taglalta; Anwar Klára pedig a muszlim vallásjogban elemezte a vallási

HÍREK

élmények megítélésének történetét. Az előadások a Kar kiadásában hamarosan kötetben is megjelennek. (Nagypál Szabolcs és Bányai Ferenc közlése)

- **2009. december 8-án**, a TIT Kossuth Klubban Kovács Tamás történész, levéltáros (Magyar Országos Levéltár) *„B egyén jelentése alapján” Politikai rendészet Magyarországon 1919–1944* címmel tartott előadást.

- **2009. november 10-én**, az MTA Székházának Felolvasótermében, a Magyar Tudomány Ünnepe keretében rendezte meg a Magyar Tudományos Akadémia és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Hamza Gábor, az MTA levelező tagja, az ELTE ÁJK egyetemi tanára *Entstehung und Entwicklung der modernen Privatrechtsordnungen und die römischrechtliche Tradition* című könyvének bemutatóját és az ahhoz kapcsolódó *Római jog, jogösszehasonlítás, európai jog* című tudományos konferenciát.

- **2009. november 12-én**, a Wiener Stadt- und Landesarchiv Épületében rendezte meg a Kommission für Rechtsgeschichte Österreichs, a Zentrum Neuzeit- und Zeitgeschichtsforschung és az Österreichische Akademie der Wissenschaften a *„... nach allen rechten vnnnd gebreichen der testament...”*. *Testamente aus der Habsburgermonarchie. Alltagskultur, Recht, Überlieferung* című tudományos konferenciát (Tagungsort). Werner Ogris köszöntője után Leopold Auer (Reichshofrätliche Testamente, Sperr- und Verlassenschaftsabhandlungen im Haus-, Hof- und Staatsarchiv), Heinrich Berg (Von Angerfelder bis Zumbusch – Testamente im Wiener Stadt- und Landesarchiv), Gerhard Jaritz (Arme Jungfrauen, Betten und das Seelenheil), Christian Neschwara (Rechtsformen letztwilliger Verfügungen im Wiener Stadtbuch im Spätmittelalter), Josef Pauser (Das Testamentsrecht der Wiener Stadtordnung von 1526), Beatrix Bastl (...wegen so grosser drey so sich all meinen khinder erzaicht hat... Legate und Sozialverhalten in Adeligen Frauentestamenten 1550 bis 1750),

Horváth József (Győr – Die ungarische Testamentsforschung mit besonderer Berücksichtigung der dörflichen Testamente) és Adriana Švecová (Nagyszombat – Tyrnauer Testamentspraxis in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts).

- **2009. november 12–13-án**, a Szegedi Akadémiai Bizottság Székházában, a bírói hatalomról szóló 1869:4., valamint az állampolgárságról szóló 1879:50. törvény keletkezésének évfordulóján, a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Akadémiai Bizottságának Jogtudományi Szakbizottsága és a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Magyar Jogtörténelmi Tanszéke szervezésében rendezték meg a *IV. Szegedi Jogtörténelmi Napokat*. Előadást tartott Petrasovszky Anna (Potestas iudicialia mint állami felségjog Szibenliszt intélcúcióiban), Máthé Gábor (A bírói hatalom elméleti megalapozása a polgári korban), Rácz Lajos (Az újkori bírósági szervezet strukturális elvei a polgári korban), Mezey Barna (A bírói hatalomról szóló törvény és a magyar börtönügy alakulása), Bató Szilvia (Törvényesség törvény nélkül. Az anyagi jogi legalitás a Csemegikódex előtt), Lövétei István (A közigazgatás jogszolgáltatásának történelmi alapjai), Stipta István (Adalékok a magyar közigazgatási bíráskodás történetéhez), Papp László (Bírói felelősség a 20. század első harmadában, különös tekintettel a szabadalmi bírák jogállására), Lehotai Veronika (Az 1939:4. tc. diszkriminációs rendelkezései a közszolgálati jog terén), Kisteleki Károly (Kossuth Lajos állampolgárságvesztése), Beke-Martos Judit (összehasonlító előadás), Babják Ildikó (A bíró, mint referens, a referens, mint bíró), Szabó István („A bírói normakontroll”), Antal Tamás (A bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869:4. tc. első novellája), Ruszoly József (Választójog, választási bíráskodás, állampolgárság), Herger Csabáné (Más templomban imádjuk a Mindenhatót. – A honosítási törvényjavaslat és Kossuth Lajos), Varga Norbert (A kettős állampolgárság egy speciális esete. A magyar királyi család állampolgársága), Megyeri-Pálffy Zoltán (Névváltoztató honosítottak), Koncz Ibolya Katalin (Nőtartás kérdése a Kúria határozatai alapján).
- **2009. november 17-én**, az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Kari Tanácstermében rendezte meg az ELTE ÁJK Politikatudományi Doktori Iskolája Szabó Andrea: *Politikai tiltakozások Magyarországon 1993, 2003* című PhD-értékezésének nyilvános vitáját.
- **2009. november 17-én**, az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárának Aulájában Vörös Boldizsár, az MTA Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa tartott előadást *Ünnepség és ellenünnepség? A köztársaság kikiáltása 1918-ban és a Nemzeti Hadsereg bevonulása 1919-ben* címmel.
- **2009. november 18-án**, a budapesti Alexandra Könyvesházban Kálmán Peregrin OFM történész mutatta be Kahler Frigyes: *A nagy tűzvörös sárkány torkában. Koncepciók eljárások ferences szerzetesek ellen 1945–1956* (Kairosz Kiadó, Budapest, 2009) című könyvét.
- **2009. november 19-én**, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán, a Filozófia Tanszék, a Jogsociológiai Tanszék, a Közgazdaságtan és Statisztika Tanszék, a Kriminológiai Tanszék, a Magyar Állam- és Jogtörténelmi Tanszék, a Politikatudományi Intézet és az e tanszékek mellett működő diákkörök együttműködésével. A *rendszer váltás húsz éve* címmel közös konferenciát rendeztek. A rendezvény témája a rendszer váltás óta eltelt húsz év különböző társadalmi, közéleti és jogi változásai voltak. E folyamatot az előadók – a Kar 11 tanszékének 35 oktatója, valamint meghívott vendégek – rövid, mintegy húsz perces, tudományos ismeretterjesztő jellegű előadásokon keresztül mutatták be, amelyeket nyolc-tíz perces szabad vita követett a hallgatóság tevékeny részvételével. Az előadások négy panelben zajlottak. A Szabadság Szekcióban Hack Péter, Zsidai Ágnes, Szeróvay Krisztina, Gosztonyi Gergely és Lattmann Tamás adott elő, illetve Múltfeldolgozás és – megismerés címmel kerekasztal-beszélgetésre került sor Hack Péter, Zinner Tibor és Zsidai Ágnes részvételével. A Jog Szekcióban Mráz Ágoston Sámuel, Kukorelli István, Darák Péter, Tóth Zoltán, Bodnár Zoltán, Mátyás Ferenc és Völgyesi Levente tartott előadást. A Politika Szekcióban Mezey Barna, Navratil Szonja és Földesi Tamás előadását beszélgetések (Karádi Évával, Karácsony Andrással és Pesty Lászlóval) követték Nagypál Szabolcs vezetésével. A Társadalom Szekcióban Fleck Zoltán, Steiger Judit, Kerezsi Klára előadása mellett beszélgetések zajlottak a rendszer váltás veszteseiről (Gönczöl Katalin, Darvas Ágnes, Köles Sándor), a bizalmi válságról (Finszter Géza, Fleck Zoltán, Nagy Marianna, Hack Péter), az alkotmányos büntetőjogról (Bárándy Péter, Halmai Gábor, Lévy Miklós), valamint a fiatalkorúak büntetés-végrehajtásának egyes kérdéseiről (Lőrincz József, Vig Dávid). A programot két kiállítás (Argejő Éva összeállítása az állambiztonsági megfigyelések módszereiről, valamint Solt Ágnes szociofotó-sorozata a szegregált telepeken, mélyszegénységben élő romákról), filmvetítések (*Taxisblokád*, 2001; *Bebukottak*, 1985), retróbüfé egészítette ki. A rendezvény sikeres lebonyolításában nagy szerepet játszott a szervezőbizottság: Borbíró Andrea, Gosztonyi Gergely, Mátyás Ferenc, Nagypál Szabolcs, Vig Dávid.
- **2009. november 19-én**, az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Kari Tanácstermében *The U.S. Supreme Court* címmel előadást tartott Tobni M. Fine, a Fordham University School of Law (New York) professzora.

- **2009. november 19-én**, az Országos Kriminológiai Intézetben rendezték meg a *20 éves a Magyar Kriminológiai Társaság Viktimológiai Szekciója* témakörű tudományos ülést. Előadók: Dr. Vigh József (A hazai viktimológia kezdetei), Dr. Csendes László (Emlékezés Dr. Tóth Tihámér viktimológiai munkásságára), Dr. Fehér Lenke (Lobbizás az áldozat-orientált büntetőpolitikáért az Európai Unióban).
- **2009. november 24-én**, a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara Halasy-Nagy József Aulájában tartott könyvbemutatón a Kajtár István szerkesztette *Pécsi jogászprofesszorok emlékezete* (Pécs, 2008) című kötetet Dr. Mezey Barna tanszékvezető egyetemi tanár (ELTE), Polyák Gábor: *A médiarendszer kialakítása* (Budapest, 2008) című könyvét Dr. Kovács András a Legfelsőbb Bíróság bírójá, Karoliny-Komanovics-Mohay-Pánovics-Szalayné: *Az Európai Unió joga* (Budapest-Pécs, 2009) című munkáját Dr. Osztoivits András, a Legfelsőbb Bíróság beosztott bírójá, Gernot Kocher: *Szimbólumok és jelek a jogban. Történeti ikonográfia* (Pécs, 2008) című kötetét Dr. Mezey Barna, Bruhács János: *Nemzetközi jog I. Általános rész* (Budapest-Pécs, 2008) című tankönyvét Kardosné Dr. Kaponyi Erzsébet egyetemi docens (Budapesti Corvinus Egyetem), Kecskés László: *A polgári jog fejlődése a kontinentális Európa nagy jogrendszereiben* (Budapest, 2009) című monográfiáját Dr. Osztoivits András, a Csapó Zsuzsanna szerkesztésében készült *Ünnepi tanulmányok Bruhács János professor emeritus 70. születésnapjára* (Pécs, 2009) című kötetet Kardosné Dr. Kaponyi Erzsébet, Kengyel Miklós és Harsági Viktória: *Der Einfluss des Europäischen Zivilverfahrensrechts auf die nationalen Rechtsordnungen* (Heidelberger Schriften zum Wirtschaftsrecht und Europarecht, Band 54.) című könyvét Dr. Csehi Zoltán tanszékvezető egyetemi docens (PPKE), a Kajtár István és Pohánka Éva szerkesztette *A Pécsi Püspöki Joglyceum emlékezete 1833-1923* (Pécs, 2009) című konferenciakötetet Dr. Mezey Barna, Pókay-Ormai-Zelnik: *English for Law Students 2.* (Pécs, 2009) című tankönyvét Dr. Rébék-Nagy Gábor tanszékvezető egyetemi docens (PTE ÁOK) mutatta be.
- **2009. november 25-én**, a Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében *Múzeumtörténeti konferenciát* rendeztek. Kovács Tibor főigazgató (MNM) és Vigh Annamária főosztályvezető (OKM) köszöntője után Soós István történész (MTA TTI – A múzeumi gondolat a XVIII–XIX. században), Debreczeni-Droppán Béla történész-levéltáros (MNM – A magyar nemzeti múzeum ügye az országgyűléseken, 1807–1867), Prohászka Péter régész (Műkincsek Bécs és Budapest között – a magyar nemzeti múzeum és a császári és királyi érem és régiségtár gyarapodása 1802 és 1867 között), Bodó Sándor főigazgató (BTM – Múzeumirányítás a dualizmus idején), Egyed Ákos akadémikus, történész (Kolozsvár – Az Erdélyi Múzeum előzményei és létrejötte), Gödölle Mátyás művészettörténész (MNM) és Cs. Lengyel Beatrix történész (MNM – Pulszky Ferenc ikonográfiája), Kecskeméti Tibor ny. főigazgató-helyettes (TTM – A természettudományi muzeológia a gyűjteményegyetem szervezeteiben), Varga Judit főigazgató-helyettes (MMKM – A múzeumok közművelődési funkciója és a kultúrpolitika), Keresztes Csaba levéltáros (MOL – A múzeumokról és műemlékekről szóló 1949. évi tv. megszületése és változásai az új törvény megalkotásáig) tartott előadást.
- **2009. december 3-án**, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum Tóth Ágoston termében rendezte meg a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem és a Magyar Hadtudományi Társaság Hírszerzés-történeti Szakosztálya a *Csendőrség Ausztria-Magyarországon, illetve Ausztriában és Magyarországon 1849–2005* című nemzetközi konferenciáját. Előadást tartott Csóka Ferenc (Kempen János tábor-szernagy és a csendőrség megszervezése, 1849–1859), Suba János (Az Osztrák[-magyar] Csendőrség elhelyezése 1849–1868), Marian Malecki (Csendőrség Galíciában, 1849–1918), Helmut Gebhardt (Osztrák [-magyar] Csendőrség a törvényhozás szemszögéből, 1866–1876), Csapó Csaba (A magyarországi csendőrség újjászervezésének sajátosságai, 1882–1884), Parádi József (Határszéli csendőrség Magyarországon, 1892–1918), Boda József (Csendőrség és békefenntartás, 1907–1914), Rupert Schoisswohl (Motorizálás az Osztrák Csendőrségnél, 1918–2005), Kaiser Ferenc (Fejezetek a Magyar Csendőrség történetéből, 1919–1939), Szakály Sándor (Tábori csendőrség Magyarországon, 1938–1945), August Feyerer (Csendőrség Stájerországban, 1945-ben), Wolfgang Bachkönig (A vasfüggöny másik oldalán).
- **2009. december 4-én**, az ELTE Történeti Intézetében az ELTE BTK Új- és Jelenkori Egyetemes Történeti Tanszéke nemzetközi konferenciát rendezett a Molotov-Ribbentrop-paktumról, a Szovjetunió és a Német Birodalom által 1939. augusztus 23-án, Moszkvában aláírt megneemtámadási szerződésről. A Konferenciára a Bordeaux-i Egyetem, a Humboldt Egyetem, a Varsói Egyetem és a Bécsi Egyetem oktatóit és hallgatóit hívták meg.
- **2009. december 7-én**, az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Tanácstermében, a Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék szervezésében került sor a *Kormányformák* című tudományos vitasorozat első rendezvényére, amelyen a résztvevők az *Abszolutizmus és az abszolút monarchia* kérdéskörét tárgyalták meg. Sashalmi Endre (Az abszolutizmus elmélete) és Képes György (Az abszolút monarchia mint kormányforma) vitaindító előadását műhelybeszélgetés követte.